

BSS:n strategiatyön tietopaketti

Megatrendit • tutkimusnäyttö • sääntöpeilaus • hallituksen tutkimuskysymykset

Tavoite: valita todennäköinen ja tarkoituksenmukainen suunta vuoteen 2030

Johtopäätös hallitukselle

Ihmiset haluavat edelleen osallistua, mutta eivät välttämättä tavalla, jota perinteinen yhdistysrakenne ensisijaisesti tarjoaa.

Muutos

Pysyvästä vastuusta rajattuun tehtävään
Jäsenyydestä myös kevyisiin osallistumispolkuihin

Jatkuvuus

Yhdistysmuoto säilyy vahvana
Yhteisön, oppimisen ja turvallisuuden tarve säilyy

Valinta

Mitä säilytetään?
Mitä uudistetaan?
Mistä luovutaan?

Päälähteet: Vapaaehtoistoiminta Suomessa 2024; Kansalaisjärjestöstrategia 2023–2027; BSS:n säännöt.

Miten aineistoa tulkitaan?

1. Havainto

Lähteessä raportoitu tulos tai rekisteritieto.

Esim. osallistumisaste, uusien yhdistysten määrä, kyselyvastaukset.

2. Kehityssuunta

Usean lähteen samansuuntainen havainto.

Esim. pitkäkestoisen sitoutumisen vaikeutuminen.

3. Strateginen hypoteesi

BSS:n oma tulkinta vaikutuksesta.

Testataan jäsen-, toiminta- ja taloustiedolla ennen valintaa.

Periaate: tutkimus ei valitse strategiaa. Se rajaa uskottavia vaihtoehtoja ja auttaa kysymään oikeat kysymykset.

Kahdeksan megatrendiä BSS:n toimintaympäristössä

1. Sitoutuminen joustavoituu
2. Merkityksellisyyden vaatimus kasvaa
3. Nuorten tavoittaminen ratkaisee
4. Väestö ja aktiivijoukko ikääntyvät
5. Kilpailu ajasta kiristyy
6. Ammattimaisuusodotukset kasvavat
7. Rahoitus ja kustannukset kiristyvät
8. Yhdistysmuoto säilyy, toimintatapa uudistuu

Läpileikkaavat mahdollistajat: digitalisaatio • kumppanuudet • osaamisen siirto

MEGATRENDI 1

Sitoutuminen muuttuu pysyvästä joustavaksi

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Kansalaisaktiivisuus ei yksiselitteisesti katoa. Osallistuminen suuntautuu myös epämuodollisiin ryhmiin ja rajattuihin tehtäviin. Vapaaehtoisten riittävyys ja sitoutuminen huolettavat seurajohtajia.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Hallitustehtävien täyttö vaikeutuu
- Projektit ja tapahtumat voivat vetää paremmin
- Jäsenyys ja aktiivisuus eriytyvät

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Mitkä tehtävät vaativat vuoden sitoutumisen?
- Mitkä voidaan pilkkoa 2–10 tunnin tehtäviksi?
- Millainen polku on satunnaisesta osallistujasta vastuunkantajaksi?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

MEGATRENDI 2

Merkityksellisyys korvaa velvollisuuden

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Vapaaehtoistoimintaan liitetään auttaminen, vaikuttaminen, yhteisö ja merkityksellisyys. Pelkkä rakenteen ylläpito ei ole vahva vetovoimatekijä.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Toiminnan tarkoitus pitää tehdä näkyväksi
- Hallinnon ja perinteiden arvo on perusteltava
- Oppiminen, turvallisuus ja yhteisö voivat vahvistaa arvonlupausta

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Mitä arvoa BSS tuottaa jäsenelle, yhteisölle ja veneilylle?
- Mitä jäsenet pitäisivät välttämättömänä?
- Mitä tehdään vain historian vuoksi?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

Nuoret ovat mahdollisuus, jos malli tavoittaa

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Vuoden 2024 kyselyssä nuoret arvioivat osallistuvansa vapaaehtoistoimintaan jatkossa aktiivisesti. Nuorten ja järjestöjen odotukset eivät aina kohtaa.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Ongelma ei ratkea vain markkinoinnilla
- Osallistumiskokemus ja tehtävien muoto ratkaisevat
- Kasvokkaista yhteisöä ei pidä korvata kokonaan verkolla

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Miltä BSS näyttää 18–35-vuotiaan silmin?
- Mistä nuori kuulee toiminnasta?
- Mikä on ensimmäinen helppo tehtävä?
- Miksi nuori jäisi mukaan?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

MEGATRENDI 4

Ikääntyminen haastaa jatkuvuuden

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Väestö ikääntyy ja alueellisissa yhdistyskyselyissä aktiivitoimijoiden ikääntyminen sekä vapaaehtoisten löytäminen ovat haasteita.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Hiljainen tieto voi keskittyä harvoille
- Vastuutehtävien seuraajuus on riski
- Palvelu- ja tapahtumatarpeet muuttuvat

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Ketkä kantavat vastuuta viiden vuoden päästä?
- Mikä osaaminen on yhden henkilön varassa?
- Miten osaaminen siirtyy?
- Miten jäsenrakenne kehittyy?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

MEGATRENDI 5

Kilpailu ajasta kiristyy

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Vapaa-ajan käytöstä käydään kovaa kilpailua. Tutkielmissa kiireinen työelämä, yksilöllistyminen ja vapaa-ajan arvostus yhdistyvät vapaaehtoisten sitouttamisen vaikeuteen.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Kokousten ja talkoiden koettu arvo korostuu
- Helppous ja ennakoitavuus ratkaisevat
- Vähemmän mutta vaikuttavampaa toimintaa voi olla vahvempi valinta

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Jos jäsen ehtii osallistua kolme kertaa vuodessa, mihin?
- Mikä kuluttaa aikaa ilman koettua arvoa?
- Voiko tehtäviä tehdä pareittain, vuoroissa tai etänä?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

Ammattimaisuusodotukset kasvavat

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Seurabarometri 2025:n mukaan noin viidesosa seuroista toimii työnantajana ja seurat maksavat palkkoja arviolta noin 150 miljoonaa euroa vuodessa. Palkattu työ muuttaa työnjakoa.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Laatu-, turvallisuus- ja hallintovaatimukset kasvavat
- Kaikkea ei ehkä kannata tehdä vapaaehtoisvoimin
- Vapaaehtoisten johtamisesta tulee ydinkyvykkyys

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Mikä tehdään vapaaehtoisena?
- Mikä ostetaan palveluna?
- Mitä osaamista hallitus tarvitsee?
- Mitkä rakenteet ovat liian raskaita?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

MEGATRENDI 7

Rahoitus ja kustannukset kiristyvät

TUTKIMUSNÄYTTÖ

Seurajohtajakyselyssä kustannusten nousu oli suurin huolenaihe.
Kansalaisjärjestöstrategia korostaa monipuolista rahoituspohjaa, omaa varainhankintaa ja hallinnollisen taakan keventämistä.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- Taloudellinen liikkumavara voi pienentyä
- Jäsenmaksujen, palvelumaksujen ja kumppanuuksien tasapaino korostuu
- Investointien priorisointi vaikeutuu

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Mitä tapahtuu, jos tulot laskevat 20 %?
- Mitkä menot ovat ydintarkoituksen kannalta välttämättömiä?
- Kuinka riippuvaisia olemme yhdestä tulolähteestä?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

MEGATRENDI 8

Yhdistysmuoto elää, sisältö uudistuu

TUTKIMUSNÄYTTÖ

PRH rekisteröi vuonna 2025 yhteensä 2 138 uutta yhdistystä ja rekisterissä on noin 100 000 yhdistystä. Yhdistysmuoto tarjoaa edelleen rakenteen pitkäjänteisyydelle ja vastuulle.

Mahdollinen vaikutus BSS:lle

- BSS:n ei tarvitse hylätä identiteettiään uudistuakseen
- Muoto voi säilyä, vaikka osallistumispolut muuttuvat
- Säännöt ja käytännöt kannattaa erottaa toisistaan

Hallituksen tutkimuskysymykset

- Mikä BSS:n identiteetissä on pysyvää?
- Mitä käytäntöjä voidaan muuttaa ilman sääntöuudistusta?
- Milloin sääntöuudistus olisi aidosti tarpeen?

Katso täydelliset linkit lähdeliitteestä ja dian muistiinpanoista.

Sääntöjen §1 antaa strategialle vahvan ytimen

Seuran tarkoitus

Edistää purjehdus- ja moottoriveneurheilua järjestämällä kilpailuja, yhteispurjehduksia ja tapaamisia sekä kehittämällä veneiden hoito-, varustamis-, merimies- ja navigointitaitoja.

Strategiakysymys: mitä tämä tarkoitus tarkoittaa käytännössä vuonna 2030?

Lähde: BSS:n säännöt §1.

Säännöt mahdollistavat enemmän kuin ensi silmäyksellä näyttää

Mahdollistaa jo nyt

Toimikunnat ja muut toimihenkilöt tarpeen mukaan (§2)
Hallituksen oma työjärjestys ja ohjeet (§3)
Sähköpostikutsu jäsenille (§8)
Erilliset ohjeet satamaan, katsastukseen ja käyttäytymiseen (§13)

Rakenteellinen kuorma

Vuosittain valittava hallitus ja laaja toimihenkilöjoukko (§2)
Tietyt kokous- ja päätöksentekokäytännöt (§7–9)
Ei valtakirjaäänestystä (§9)

Selvitettävä

Etä- ja hybridikokousten käytännöt suhteessa sääntöihin ja lakiin
Toimihenkilörakenteen tarkoituksenmukaisuus
Jäsenyyden, osallistumisen ja venerekisterin suhde

Lähde: BSS:n säännöt §2–3, §7–9 ja §13; yhdistyslain muutokset.

Neljä uskottavaa strategista suuntaa

A

Perinteinen pursiseura

Kilpailut • merimiestaidot • perinteet

B

Aktiivinen veneily-yhteisö

Retket • tapahtumat • matala osallistumiskynnys

C

Veneilyosaamisen keskus

Koulutus • turvallisuus • osaamisen siirto

D

Tietoisesti johdettu hybridi

Selkeä ydin + erilaiset osallistumispolut

Valinta ei ole äänestys mielikuvista. Jokainen suunta testataan jäsenarvolla, kyvykkyydellä, taloudella ja sääntöjen tarkoituksella.

Hallituksen tutkimusagenda ennen suunnan valintaa

Jäsenarvo

Miksi jäsenet liittyvät, pysyvät ja lähtevät?

Jäsenkysely + uusien ja lopettaneiden haastattelut

Osallistuminen

Mihin toimintaan tullaan ja mihin ei?

5 vuoden tapahtuma-, talkoo- ja kokousdata

Jatkuvuus

Mikä osaaminen ja vastuu on yksittäisten henkilöiden varassa?

Rooli- ja osaamiskartta

Talous

Mitkä tuotot ja kulut liittyvät ydintarkoitukseen?

Skenaariot: nykytila, −20 % tulot, investointipaine

Tulevat jäsenet

Mitä 18–35-vuotiaat veneilijät odottavat?

Kohderyhmähaastattelut ja konseptikokeilut

Säännöt

Mikä on käytäntöä ja mikä aidosti sääntöjen rajoittamaa?

Sääntö- ja lakitarkistus ennen uudistusesitystä

Näin hallitus voi arvioida suuntavaihtoehdot

1	**Sääntöjen tarkoitus**	Toteuttaako suunta §1:n ydintä?
2	**Jäsenarvo**	Tuottaako suunta jäsenille koettua arvoa?
3	**Vetovoima**	Houkutteleeko ja pitääkö se uusia toimijoita?
4	**Toteutettavuus**	Onko osaamista, aikaa ja vastuunkantajia?
5	**Taloudellinen kestävyys**	Kestääkö suunta realistiset talousskenaariot?
6	**Joustavuus**	Toimiiko suunta useassa tulevaisuuskuvassa?

Suositus: pisteytyksen rinnalle kirjataan keskeinen näyttö, oletus ja epävarmuus. Näin päätös pysyy läpinäkyvänä.

Lähdeluettelo 1/3

Vapaaehtoisuus ja osallistuminen

1. https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/kansalaisyhteiskunta-tanaan/
2. https://hyte.fi/vapaaehtoistoiminnan-nykytila-ja-tulevaisuus-suomessa/
3. https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/Talkooperinne
4. https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2026/02/jarjestot-valokeilassa-lind-kaunismaa-humak.pdf
5. https://ehyt.fi/wp-content/uploads/2020/06/jasenhankinnan_opas.pdf
6. https://vapaaehtoistyo.fi/fi/experiences/otsikko

Valtakunnalliset kyselyt

1. https://kansalaisareena.fi/aineistoa/usein-kysyttya-vapaaehtoistoiminnasta/
2. https://kansalaisareena.fi/aineistoa/tutkimukset-ja-selvitykset/
3. https://kansalaisareena.fi/tuore-vapaaehtoistoiminta-suomessa-tutkimus-julkaistu/
4. https://www.opintokeskussivis.fi/app/uploads/2024/09/Vapaaehtoinen-auttaa-vaikuttaa-ja-hyotyy.pdf
5. https://www.sivisnyt.fi/kyselytutkimus-vapaaehtoinen-auttaa-vaikuttaa-ja-hyotyy/

Lähdeluettelo 2/3

Nuoret, väestö ja yhteisöllisyys

1. https://www.pksotu.fi/2026/08/06/yhdistystoiminnan-voima-nakyy-ihmisten-arjessa/
2. https://www.membook.fi/nuorissa-on-yhdistystoiminnan-tulevaisuus-mutta-miksi-heita-ei-saada-mukaan/
3. https://www.theseus.fi/handle/10024/813118
4. https://stat.fi/til/vaenn/2015/vaenn_2015_2015-10-30_tie_001_fi.html
5. https://mieli.fi/artikkelit/vapaaehtoistoiminta-tekee-hyvaa/
6. https://www.diak.fi/dialogi/artikkeli/yhteisollisyys-murroksessa/
7. https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/05/30/kylla-olemme-itsekeskeisia-mutta-emme-omasta-syystamme

Urheiluseurat ja ammattimaistuminen

1. https://www.olympiakomitea.fi/ajankohtaista/uutiset/olympiakomitea-kysyi-seurat-vastasivat-seurajohtajat-huolestuneita-kustannusten-noususta-ja-toivovat-olympiakomitean-tukevan-seuratoimintaan-liittyvaa-yhteiskunnallista-keskustelua/
2. https://www.kepli.fi/post/seurabarometri-2025-seurat-ovat-jo-ty%C3%B6nantajia-mutta-rakenteet-tulevat-per%C3%A4ss%C3%A4
3. https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_48736?locale-attribute=fi
4. https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_93887
5. https://kihuenergia.kihu.fi/tuotostiedostot/julkinen/2024_lms_urheiluseu_esitys_74160.pdf
6. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161059/Suomalaiset%20liikunta-%20ja%20urheiluseurat.pdf

Lähdeluettelo 3/3

Yhdistysmuoto, lainsäädäntö ja strategia

1. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstreams/cec17e73-948e-4d32-861c-2f41cd70d2a6/download
2. https://www.heikkalaconsulting.fi/uploads/1/0/7/4/107444887/strategiaopas.pdf
3. https://www.invalidiliitto.fi/blogit/kohti-2030-luvun-yhdistystoimintaa
4. https://oikeusministerio.fi/kansalaisjarjestostrategia
5. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/f48c9606-8cdc-432b-b2ce-419f78ce48b2
6. https://finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220200
7. https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/saadoskokoelma/2023/135

Rekisteri ja tulevaisuus

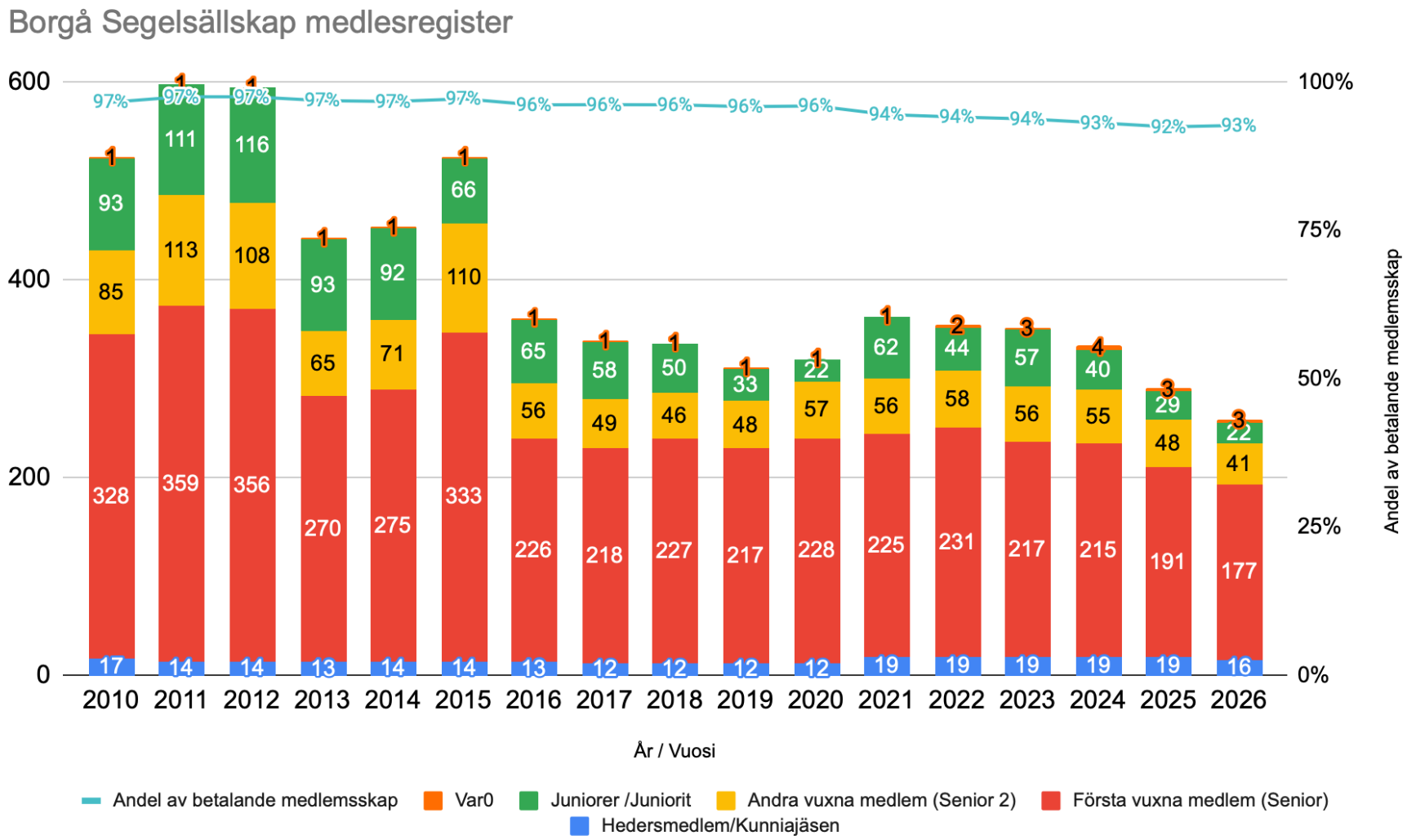
1. https://www.prh.fi/fi/tietoa_prhsta/uutislistaus/uutiset/2026/tilastoyhdistysrekisterista2025uusiayhdistyksiayli2000.html
2. https://www.prh.fi/fi/yrityksetjayhteisot/yhdistysrekisteri/yhdistysrekisterin_esittely.html
3. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstreams/7c9c2ccd-835d-4703-a710-a6f7d6248775/download

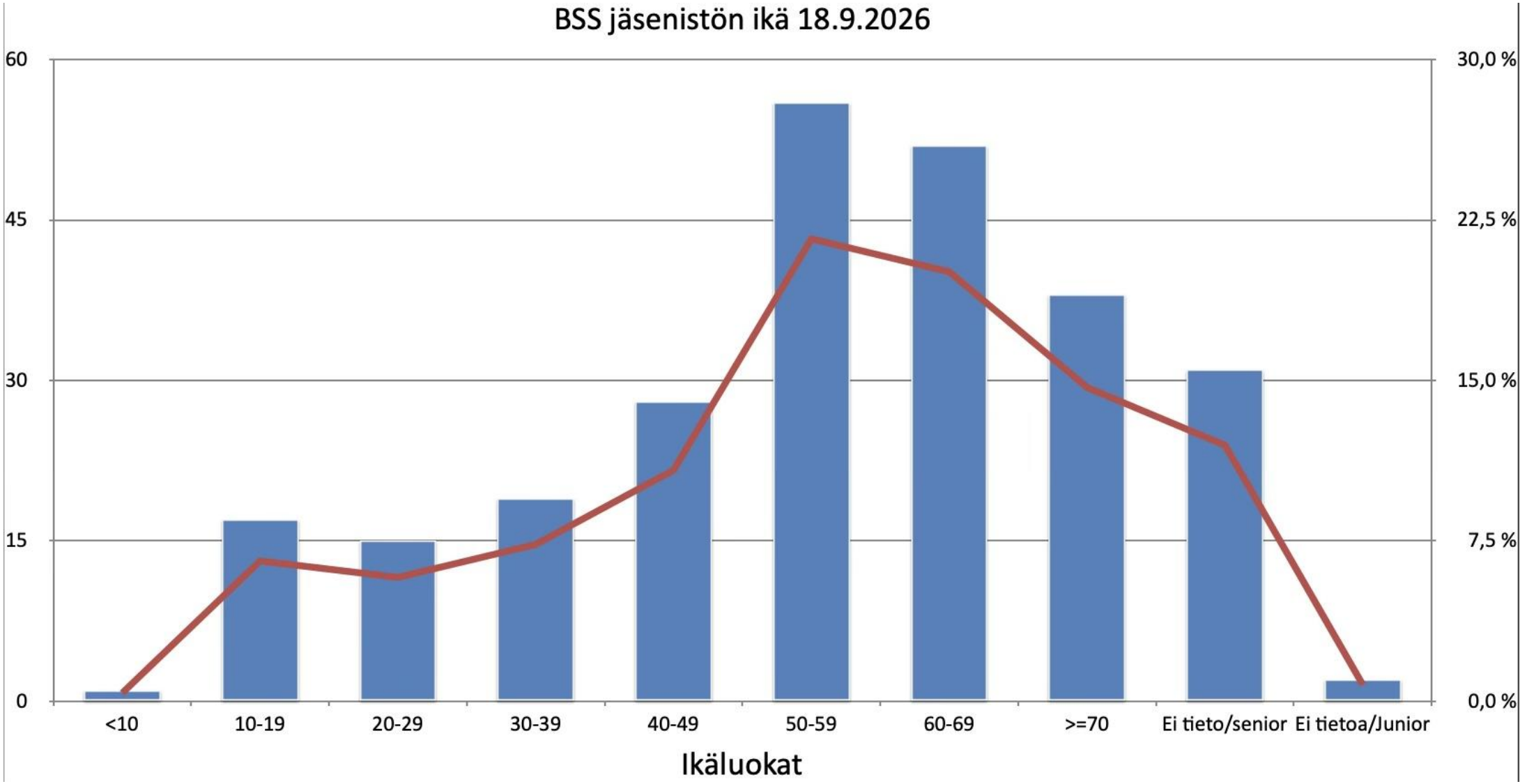
BSS:n oma lähde

1. BSS:n säännöt

Hallituksen ydinkysymys

Miten BSS toteuttaa sääntöjensä tarkoitusta vuonna 2030, kun osallistuminen joustavoituu, aktiivijoukko ikääntyy ja ajasta kilpaillaan enemmän?

Borgå Segelsällskap medlesregister
600
400
200
0
100%
75%
50%
25%
0%
Andel av betalande medlemsskap
97% 97% 97% 97% 97% 97% 96% 96% 96% 96% 96% 94% 94% 94% 93% 92% 93%
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 3 4 3 3
93 111 116 93 92 66 65 58 50 33 22 62 44 57 40 29 22
85 113 108 65 71 110 56 49 46 48 57 56 58 56 55 48 41
328 359 356 270 275 333 226 218 227 217 228 225 231 217 215 191 177
17 14 14 13 14 14 13 12 12 12 12 19 19 19 19 19 16
2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026
År / Vuosi
Andel av betalande medlemsskap
Var0
Juniorer /Juniorit
Andra vuxna medlem (Senior 2)
Första vuxna medlem (Senior)
Hedersmedlem/Kunniajäsen

BSS jäsenistön ikä 18.9.2026
60
45
30
15
0
30,0 %
22,5 %
15,0 %
7,5 %
0,0 %
<10
10-19
20-29
30-39
40-49
50-59
60-69
>=70
Ei tieto/senior
Ei tietoa/Junior
Ikäluokat